

DAN DRŽAVNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE

Državnost Bosne i Hercegovine temelji se na njenom historijskom državnom kontinuitetu. Začeci državnosti datiraju iz X stoljeća a Bosanska srednjovjekovna državnost zvanično je i potvrđena prvim državnim dokumentom, Poveljom bana Kulina 1189.godine.

Bosanskohercegovački državi kontinuitet prekinut je dolaskom Osmanskog Carstva na Balkan u XV stoljeću. Nakon 450 godina tuđinske vlasti Bosna i Hercegovina je iskoristila priliku da u jeku antifašističke borbe, tokom Drugog svjetskog rata, vrati svoju državnost i nastavi svoj državni kontinuitet.

U vrijeme sazivanja Prvog zemaljskog antifašističkog vijeća narodnog oslobođenja Bosne i Hercegovine, pojavila su se određena neslaganja u vezi s formiranjem Bosne i Hercegovine kao federalne jedinice. Pojedini partijski dužnosnici smatrali su da Bosna i Hercegovina ne može biti zasebna federalna jedinica s obzirom na višenacionalni sastav njenog stanovništva, odnosno da je treba učiniti autonomnom pokrajinom Srbije ili Hrvatske, ili je vezati za savezna tijela nove Jugoslavije.

Ovakvim idejama suprotstavilo se rukovodstvo Pokrajinskog komiteta Komunističke partije Jugoslavije za Bosnu i Hercegovinu (PK KPJ za BiH), odnosno istaknuti revolucionari i komunisti Avdo Humo, Rodoljub Čolaković, Hasan Brkić i drugi, koji su kod Josipa Broza Tita i Edvarda Kardelja zahtijevali ravnopravan status za Bosnu i Hercegovinu u jugoslavenskoj federaciji, što im je i uspjelo, obrazlažući svoj zahtjev historijskim državnim kontinuitetom Bosne i Hercegovine još iz srednjeg vijeka.

25. novembra 1943. godine u Mrkonjić Gradu/ Varcar Vakufu održano je zasjedanje antifašističkog vijeća Bosne i Hercegovine sastavljeno od 273 člana iz svih djelova zemlje.

Prvo zasjedanje Zemaljskog antifašističkog vijeća narodnog oslobođenja Bosne i Hercegovine - ZAVNOBiH je bilo i konstituirajuća skupština. ZAVNOBiH je osnovan kao centralno političko predstavništvo Narodnooslobodilačkog pokreta (NOP-a) i najvišeg organa narodne vlasti Bosne i Hercegovine.

Odbornici su usvojili Rezoluciju ZAVNOBiH-a i Proglas narodima Bosne i Hercegovine.

Ovim aktima je **izražena odlučnost naroda BiH da njihova zemlja, koja nije ni srpska, ni hrvatska, ni muslimanska, nego i srpska i muslimanska i hrvatska, bude zbratimljena zajednica u kojoj će biti osigurana puna ravnopravnost svih Muslimana, Srba i Hrvata.**

Važnost Prvog zasjedanja ZAVNOBiH-a, možemo uočiti čitajući iz bilješke Bogomira Brajkovića, vijećnik ZAVNOBiH-a, vođenim u vidu dnevnika, pod 25. novembrom 1943. godine zapisao je: **“U noći od 25. na 26. XI održano je u Varcar Vakufu (Mrkonjić Gradu) povijesno zasjedanje za osnutak ZAVNOBiH-a”, a zatim kasnije: “...Historijska noć za Bosnu i Hercegovinu je prošla. Ogroman dio naroda još to ne zna i ne shvaća. Ali doći će vrijeme kada će noć od 25. na 26. studenog 43, ući u povijest Bosne”.**

Ovom historijskom odlukom građani Bosne i Hercegovine su potvrdili državnost svoje domovine.

Država se brani ljubavlju a gradi djelima!

Sretan Dan državnosti Bosne i Hercegovine!

Tekst pripremila: Zuko Aida, prof. historije.

Direktor škole:

/ mr.sci. Fikret Radončić /